

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

mun. Chișinău, str. Teilor 4, MD - 2043

www.instante.justice.md

Tel. (022) 409-209, e-mail: cac@justice.md

**CHISINAU
COURT OF APPEAL**

4 Teilor str. Chișinău, 2043

www.instante.justice.md

Tel. (022) 409-209, e-mail: cac@justice.md

No

Dosar nr. 3-214/23

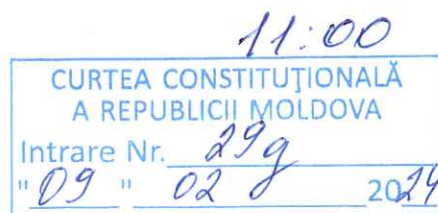
Curtea Constituțională a RM
str.Alexandru Lăpușneanu nr.28

Prin prezenta, Curtea de Apel Chișinău, vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de ÎCS **Reforma Art vs. Consiliul Audiovizualului din RM – contestarea actului administrativ.**

Anexe: sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.
copia încheierii pe 3 file.

Judecător:

Bostan Angela

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.2. Persoană juridică**

1. Denumire și sediu ÎCS Reforma Art SRL, titulara postului Jurnal TV, mun. Chișinău, str. Valea Dicescu 7;

2. Numărul și data înregistrării: IDNO 1009600027847, 21-08-2009

3. Numele administratorului: Valentin Butnaru

5. Reprezentant: Dumitru Pavel, avocat

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței de drept comun²

ÎCS Reforma Art SRL, din calitatea sa de titulară a postului Jurnal TV, a fost sancționată prin decizia Consiliului Audiovizualului (în continuare CA) din 17 noiembrie 2023 nr. 372, Cu privire la reflectarea alegerilor locale generale din turul II (perioada monitorizată 06-12 noiembrie 2023), cu amendă în mărime de 25000 de lei, pentru nerespectarea repetată a prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral nr.325/2022, în conformitate cu art. 84 alin. (6) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018.

În fapt, Consiliul Audiovizualului a reținut că postul Jurnal TV, a difuzat în perioada de raport programele audiovizuale de informare electorală „Ora expertizei”, „Tpurrep” și „Secretele puterii” în cadrul cărora au fost abordate subiecte cu conținut electoral și despre concurenți electorali. Asta, chiar dacă în Declarația privind reflectarea alegerilor locale, furnizorul de servicii media ÎCS „Reforma ART” SRL nu a indicat aceste programe, fapt care contravine prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Faptele pentru care a fost aplicată sancțiunea rezultă din actul administrativ nemijlocit, extras din care se anexează la prezenta cerere.

Ca rezultat, actul administrativ de sancționare a fost contestat în Curtea de Apel Chișinău – litigiu electoral, căreia i-a fost solicitată remiterea sesizării Curții Constituționale în vederea expunerii asupra constituționalității sintagmei din art.90 alin.(2) Cod electoral, pe motiv al contravenirii lor art.32 și 34 din Constituție și 10 din CEDO, prin instituirea unei limitări abuzive și contrare practicii CtEDO la libertatea de exprimare!

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecății instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

C. Obiectul sesizării³

După cum am dezvoltat mai sus obiect al sesizării îl constituie sintagma "*... nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media*" din art.90 alin.(2) Cod electoral. Această sintagmă, în opinia noastră, contravine art.32 din Constituție și 10 din CEDO, prin instituirea unei limitări abuzive și contrare practicii CtEDO la libertatea de exprimare!

Astfel, la data de 08 decembrie 2022 a fost adoptat Codul electoral Nr. 325, publicat la 23-12-2022 în Monitorul Oficial Nr. 426-427 art. 770, fiind expus într-o nouă redacție art.90 alin.(2):

(2) În serviciile media audiovizuale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), participanții la referendum, reprezentanții și persoanele de încredere ale acestora nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media. Programe audiovizuale cu caracter electoral se consideră următoarele:

a) programele de știri și actualități – rubricile sau grupajele informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice, în care pot fi difuzate informații despre tehnica votării, sistemul electoral, alte aspecte ale procesului electoral, sondaje de opinie și activități de campanie ale grupurilor de inițiativă, ale concurenților electorali și ale participanților la referendum;

b) emisiunile de informare electorală – emisiunile, organizate la inițiativa furnizorului de servicii media, în care grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), participanții la referendum sau reprezentanții acestora pot prezenta programele politice și în care pot fi discutate diverse probleme de interes public;

c) emisiunile de promovare electorală – emisiuni care se difuzează în limita timpilor de antenă acordați grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum în conformitate cu prevederile prezentului cod;

d) dezbaterile electorale – emisiunile în care grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), participanții la referendum sau reprezentanții acestora sunt solicitați să se pronunțe pe marginea temelor propuse spre discuție de către furnizorul de servicii media;

e) programele de publicitate electorală – programele destinate în exclusivitate difuzării publicității electorale.

În asemenea mod, legislatorul a făcut o ingerință în conținutul serviciilor de programe ale serviciilor media audiovizuale, când a interzis comunicarea informațiilor despre concurenții electorali în alte emisiuni decât un număr limitat: programele de știri și actualități (rubricile electorale speciale); emisiunile de informare electorală; emisiunile de promovare electorală; dezbaterile electorale; programele de publicitate electorală.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

Mai mult, prin prisma acestor limitări legislative autoritatea administrativă, Consiliul Audiovizualului, a calificat și extins că menționarea numelui concurentului chiar și în virtutea funcției administrative precedente deținute de acesta, constituie o încălcare a normei legale date.

Deci, în perioada electorală libertatea de exprimare a presei audiovizuale se limitează simțitor și considerabil când nu pot fi realizate și difuzate subiecte ce îi au ca și protagoniști pe actuali concurenți electorali, indiferent de faptul că expunerile despre aceștia se referă la activitatea anterioară a lor, investigațiile jurnalistice despre ei, potențialele cauze penale, civile, contravenționale în privința persoanelor date, inclusiv și prin expunere în emisiuni de analiză politică.

Or, numărul limitat de emisiuni în cadrul cărora pot fi expuse numele concurenților electorali duc la imposibilitatea presei audiovizuale de a face dezvăluiri despre aceștia, fiind limitat totul doar la activitatea electorală a lor și la publicitatea electorală.

Aceste limitări afectează buna și normala activitate a presei, reducând posibilitatea acestei "puteri în stat" de a comunica publicului larg informații de interes public ce se referă la funcționarii - concurenții electorali, inclusiv dacă aceste informații au fost comise din altă calitate a acestora.

Inserarea prin legea citată a acestor ingerințe contravine expres unor prevederi din Constituție, a normelor internaționale la care țara noastră s-a raliat și practicii bogate a Curții Europene a Drepturilor Omului, după cum vom expune mai jos.

Remarcăm că prezenta cerere corespunde criteriilor de admisibilitate stabilite prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, cum urmează:

- 1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- 2) excepția este ridicată de una din părți sau de reprezentantul acesteia;
- 3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- 4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Norma legală a cărei constituționalitate se solicită să fie verificată, contravine expres libertății de exprimare a presei și dreptului publicului la informare, în special:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 32

Libertatea opiniei și a exprimării

„(1) Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.

(2) Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

(3) Sunt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.”

Articolul 34

Dreptul la informație

„(1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit.

(2) Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

(3) Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a cetățenilor sau siguranța națională.

(4) Mijloacele de informare publică, de stat sau private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice.

(5) Mijloacele de informare publică nu sunt supuse cenzurii.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății."

Astfel, Constituția Republicii Moldova expres protejează libertatea de exprimare a presei și a publicului la informare, stabilit inclusiv inadmisibilitatea și imposibilitatea autorităților de a îngreuna în vreun fel sau în vreo perioadă de timp, a dreptului la libera informare, pe când art.90 alin.(2) din Codul electoral, în partea sa relevantă, limitează aceste posibilități, excluzând în perioada electorală, dreptul presei de a informa publicul larg în privința persoanelor care au obținut statut de concurenți electorali (persoane fizice, partide politice, reprezentanții lor, exponenții grupurilor de inițiativă, etc.) și limitându-l doar la un număr limitat de emisiuni, esența cărora se reduce doar la elogierea acestor potențiali subiecți de știri.

De rînd cu aceste reglementări constituționale Curtea urmează să țină cont și de prevederile art.10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04.11.1950, care are prioritate asupra legislației naționale și care stabilește:

Art. 10 Libertatea de exprimare

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă anumitor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și pentru prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Astfel, cele două libertăți, ce constau în exprimarea liberă și dreptul la informare, sunt instituții reglementate prin Constituție și ingerința asupra acestora poate fi exercitată prin legi organice și ordinare doar cu condiția ca aceasta să nu contravină garanțiilor libere de exercitare a libertăților date.

În esență, Curtea urmează să se pronunțe dacă este constituțională limitarea libertății de exprimare și dacă această limitare se circumscrie acelor posibile limitări stabilite prin reglementări speciale: *"necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești."*

E. Argumentarea pretensei încălcări a unui sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Interzicerea difuzării informațiilor despre concurenții electorali în emisiuni care nu sunt strict dedicate campaniei electorale, dar care constituie emisiuni de analiză politică, trebuie să fie considerată drept o limitare a libertății de exprimare și a dreptului la informare, și, implicit, o încălcare a principiilor democratice. Această restricție ar putea afecta pluralismul informațional și posibilitatea cetățenilor de a accesa informații relevante pentru a-și forma o opinie informată.

Într-o societate democratică, diversitatea de opinii și accesul la informație variată sunt esențiale pentru procesul democratic. Interzicerea difuzării informațiilor despre concurenții electorali în emisiuni obișnuite poate crea un dezechilibru în accesul la informații, limitând dreptul cetățenilor de a cunoaște din diferite aspecte și contexte despre activitatea persoanelor care la moment sunt concurenți electorali.

De asemenea, această interdicție ar putea afecta dreptul jurnaliștilor de a-și exercita liber meseria și de a informa publicul. Limitarea lor în a acoperi subiectele politice în afara contextului electoral ar putea fi percepută ca o imixtiune în libertatea presei și o restricție asupra pluralismului mediatic.

În concluzie, impunerea unor limite stricte privind difuzarea informațiilor despre concurenții electorali în afara emisiunilor electorale poate fi considerată ca o încălcare a principiilor democratice și a drepturilor fundamentale ale cetățenilor la informație și libertate de exprimare. Este esențial să se găsească un echilibru între reglementările necesare pentru buna desfășurare a campaniilor electorale și protejarea principiilor democratice fundamentale.

Limitarea libertății de exprimare a presei reprezintă o temă complexă și actuală în cadrul societăților contemporane. Este esențial să înțelegem că, în ciuda importanței libertății de exprimare, există situații în care aceasta poate fi restrânsă în numele altor valori și interese publice. Acest referat explorează diverse aspecte ale limitării libertății de exprimare a presei, evidențiind provocările și dilemele asociate cu această problemă.

Vrem să deducem Curții că se cunoaște despre faptul că, în diverse circumstanțe, statul sau alte entități pot fi tentate să impună restricții asupra presei în scopul protejării altor interese, cum ar fi securitatea națională sau prevenirea răspândirii de informații false.

Unul dintre argumentele aduse pentru limitarea libertății de exprimare a presei este protejarea securității naționale. În situații de conflict sau amenințare la adresa statului, guvernele pot justifica cenzura pentru a preveni divulgarea de informații sensibile sau pentru a împiedica incitarea la violență.

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

Cu toate acestea, limitarea informațiilor despre concurenții electorali doar la anumite emisiuni, încalcă echilibrul dintre securitate și drepturile fundamentale ale cetățenilor la informare și libera exprimare.

Un alt motiv pentru limitarea libertății presei poate fi protejarea ordinii publice și a moralității. Totuși, limitarea instituită prin art.90 alin.(2) Cod electoral nu indică la un atare argument și el nici nu poate fi invocat aici.

În unele cazuri, limitarea libertății de exprimare a presei este justificată prin necesitatea de a proteja drepturile individuale, cum ar fi dreptul la viață privată sau prevenirea difuzării de informații false care pot aduce prejudicii grave persoanelor sau instituțiilor. Această abordare, de asemenea, nu se circumscrie restricțiilor stabilite prin articolul invocat.

În concluzie, limitarea libertății de exprimare a presei este o problemă complexă, cu multiple aspecte și implicații. Este esențial să se găsească un echilibru adecvat între protejarea altor valori și interese publice și garantarea libertății fundamentale a presei într-o societate democratică. Mecanismele de control, transparența și responsabilitatea sunt cruciale pentru a preveni abuzurile și pentru a asigura că restricțiile aplicate sunt în conformitate cu principiile democratice și drepturile fundamentale ale individului.

Însă, este evident că niciuna din modalitățile "legale și întemeiate" de limitare a libertății de exprimare nu poate fi raportată și aplicată prezentului caz de limitare a exprimării, ceea ce atestă caracterul arbitrar al limitării inserate în articolul contestat.

Astfel cum este garantată de paragraful 1 al articolului 10 din Convenție, constituie unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice, într-adevăr una dintre condițiile de bază pentru progresul acesteia și pentru autorealizarea individual. Sub rezerva paragrafului 2, se aplică nu numai „informațiilor” sau „ideilor” care sunt primite în mod favorabil sau considerate inofensive sau indifferente, ci și celor care jignesc, șochează sau deranjează statul sau orice secțiune a populația. Acestea sunt exigențele acelui pluralism, toleranță și deschidere de minte fără de care nu există „societate democratică”.

Testul dacă ingerința reclamată a fost „necesară într-o societate democratică” îi impune Curții să stabilească dacă aceasta corespundea unei „nevoi sociale stringente”, dacă a fost proporțională cu scopul legitim urmărit și dacă motivele invocate de legislativ pentru a-l justifica sunt relevante și suficiente. Pentru a evalua dacă o astfel de „nevoie” există și ce măsuri ar trebui adoptate pentru a face față acesteia, autorităților naționale li se lasă o anumită marjă de apreciere, însă această putere de apreciere nu este, totuși, nelimitată, ci merge mână în mână cu supravegherea europeană a Curții, a cărei sarcină este să se pronunțe definitiv cu privire la compatibilitatea unei restricții cu libertatea de exprimare, așa cum este protejată de articolul 10 din Convenție.

Pentru o analiză mai detaliată a principiilor relevante, a se vedea *Gündüz împotriva Turciei*, nr. 35071/97, § 38, CEDO 2003 - XI; *Murphy împotriva Irlandei*, nr. 44179/98, §§ 65-69, CEDO 2003 - IX (extrase), inclusiv referințele ulterioare citate acolo; *Aydın Tatlav împotriva Turciei*, nr. 50692/99, §§ 22 - 27, 2 mai 2006 și *Giniewski împotriva Franței*, nr. 64016/00, §§ 43-54, CEDO 2006 - I).

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

Extras din decizia CA nr.372 din 17.11.2023 în partea referitoare la ÎCS Reforma Art SRL, titulara JurnalTV pe 11 file.

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, fapt pentru ce semnez.

Dumitru Pavel, avocat

În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎNCHEIERE

1 februarie 2024

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Chișinău

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mîra Ghenadie
Dașchevici Grigore și Bostan Angela

Examinînd cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă în cadrul examinării acțiunii în contencios administrativ depusă de ÎCS „Reforma Art” SRL către Consiliul Audiovizualului privind anularea parțială deciziei nr.372 din 17.11.2023,

CONSTATĂ:

La 20.11.2023, ÎCS „Reforma Art” SRL a sesizat Curtea de Apel Chișinău cu acțiunea în contencios administrativ îndreptată către Consiliul Audiovizualului prin care a solicitat anularea parțială deciziei nr.372 din 17.11.2023, „Cu privire la reflectarea alegerilor locale generale din turul II (perioada monitorizată 06-12 noiembrie 2023)”.

La 31.01.2024, ÎCS „Reforma Art” SRL a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „...nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media.” din art. 90 alin. (2) Cod electoral.

Studiind cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de ÎCS „Reforma Art” SRL și înscrisurile anexate în susținerea acesteia, Completul judiciar concluzionează despre necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea respectivă - din următoarele considerente.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, *excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.*

În conformitate cu § 76 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, *în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.*

În temeiul § § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, *controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legiuitorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.* Curtea

menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Dispozițiile §§ 82-83 din aceeași hotărâre prevăd că, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu dispozițiile normei procesuale statuate de art. 12¹ alin. (1)-(3), (5)CPC, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. (2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pladoariile.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Astfel, examinând condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, concluzionează că respectivele condiții la caz, sunt întrunite – motive din care, cererea ÎCS „Reforma Art” SRL urmează a fi admisă.

Drept urmare a celor justificate, ținând cont de faptul că obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin. (1) lit.a) din Constituție - fiind o lege organică, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, iar Curtea

Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de către ÎCS „Reforma Art” SRL.

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, art.art .12¹, 269-270 CPC, Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

DISPUNE:

Se admite cererea ÎCS „Reforma Art” SRL privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se sesizează Curtea Constituțională în vederea soluționării cererii depuse de ÎCS „Reforma Art” SRL privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „...nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media.” - din art. 90 alin. (2) Cod electoral.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea depusă de ÎCS „Reforma Art” SRL privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării acțiunii în contencios administrativ depusă de ÎCS „Reforma Art” SRL către Consiliul Audiovizualului privind anularea parțială deciziei nr.372 din 17.11.2023.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,

Judecătorul

/semnat/

Mîra Ghenadie

Judecătorii

/semnat/

Dașchevici Grigore

/semnat/

Bostan Angela

Copie Corespunde Originalului
Judecator Angela Bostan
semnatura